

МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ
БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ЎНІВЕРСІТЭТ
ФІЛАЛАГІЧНЫ ФАКУЛЬТЭТ

Кафедра тэарэтычнага і беларускага літаратуразнаўства

АНДРОН Сафія Сяргееўна

**ФАЛЬКЛОР ЯК ВАЖНЕЙШЫ ФАКТАР
ПАТРЫЯТЫЧНАГА ВЫХАВАННЯ**

Анатацыя магістарскай дысертацыі

Навуковы кіраўнік
І. В. Казакова
доктар філалагічных навук,
прафесар

Мінск, 2025

Анатацыя

Структура і аб'ём магістарскай дысертацыі: праца складаецца з уступа, трох частак, заключэння, спіса выкарыстаных крыніц і дадатка. Агульны аб'ём магістарскай дысертацыі – 66 старонак, 8 з якіх – дадаткі. Спіс выкарыстаных крыніц – 61 адзінка.

Ключавыя словы: БЕЛАРУСКІ ФАЛЬКЛОР, МІФАЛАГЕМА, НАРОДНАЯ ТВОРЧАСЦЬ, ПАТРЫЯТЫЗМ, ВЫХАВАННЕ, ПАТРЫЯТЫЧНАЕ ВЫХАВАННЕ, ЗЯМЛЯ, МАЦІ-ЗЯМЛЯ, ВОБРАЗ МАЦІ-ЗЯМЛІ, ЛІТАРАТУРА.

Аб'ект даследавання: беларускі фальклор.

Прадмет даследавання: адлюстраванне вобраза Зямлі як Маці ў беларускім фальклоры і літаратуры, як важнейшы канцэпт патрыятычнага выхавання.

Мэта даследавання: прааналізаваць адлюстраванне і выхаваўчае значэнне вобраза Зямлі як Маці ў беларускім фальклоры, у тым ліку фальклоры перыяду Вялікай Айчыннай вайны і творчасці беларускіх пісьменнікаў.

Метады даследавання: культурна-гістарычны, сацыякультурны, кантэкстуальны аналіз мастацкага тэксту.

Атрыманыя вынікі і іх навізна: разгледжана канцэпцыя вобраза Зямлі як Маці (на аснове міфалагемы Зямлі) ў кантэксце выхавання патрыятызму і нацыянальнай самасвядомасці асобы; вызначаны роля і значэнне вобраза Зямлі-Маці ў беларускім фальклоры, у тым ліку фальклоры Вялікай Айчыннай вайны, яго выкарыстанне ў творчасці беларускімі пісьменнікамі; прапанаваныя варыянты патрыятычнага выхавання з дапамогай фальклору, а таксама адлюстравана яго значэнне ў працэсе выхавання рознабаковай асобы; адлюстравана значнасць фальклора ў пераадоленні культурнага крызісу грамадства.

Дакладнасць матэрыялаў і вынікаў магістарскай дысертацыі: метадалагічная база даследавання мае комплексны характар, усе навуковыя палажэнні, выкарыстаныя ў рабоце, абгрунтаваныя і аргументаваныя, даследаванне праведзена з улікам асаблівасцей беларускай літаратурнай і культурнай спадчыны.

Галіна магчымага практычнага прымянення: вынікі работы могуць быць выкарыстаны ў вучэбных мэтах, пры напісанні рэфератаў, работ па фалькларыстыцы і літаратуры, а таксама ў выхаваўчых мэтах ў педагагічным асяроддзі.

Аннотация

Структура и объем магистерской диссертации: работа состоит из введения, трех частей, заключения, списка использованных источников и приложения. Общий объем магистерской работы составляет 66 страниц, из которых 8 — приложения. Список использованных источников — 61 единица.

Ключевые слова: БЕЛОРУССКИЙ ФОЛЬКЛОР, МИФОЛОГИЯ, НАРОДНОЕ ТВОРЧЕСТВО, ПАТРИОТИЗМ, ВОСПИТАНИЕ, ПАТРИОТИЧЕСКОЕ ВОСПИТАНИЕ, ЗЕМЛЯ, МАТЬ-ЗЕМЛЯ, ОБРАЗ МАТЕРИ-ЗЕМЛИ, ЛИТЕРАТУРА.

Объект исследования: белорусский фольклор.

Предмет исследования: отражение образа Земли как Матери в белорусском фольклоре и литературе, как важнейший концепт патриотического воспитания.

Цель исследования: проанализировать отражение и воспитательное значение образа Земли как Матери в белорусском фольклоре, в том числе в фольклоре периода Великой Отечественной войны и творчестве белорусских писателей.

Методы исследования: культурно-исторический, социокультурный, контекстуальный анализ художественного текста.

Полученные результаты и их новизна: концепция образа Земли-Матери (на основе мифологемы Земли) рассмотрена в контексте патриотического воспитания и формирования национального самосознания личности; определены роль и значение образа Земли-Матери в белорусском фольклоре, в том числе в фольклоре Великой Отечественной войны, его использование в творчестве белорусских писателей; предложены варианты патриотического воспитания с использованием фольклора, а также отражено его значение в процессе воспитания разносторонней личности; отражена значимость фольклора в преодолении культурного кризиса страны.

Достоверность материалов и результатов магистерской диссертации: методологическая основа исследования комплексная, все научные положения, использованные в работе, обоснованы и аргументированы, исследование проведено с учетом особенностей белорусского литературно-культурного наследия.

Область возможного практического применения: результаты работы могут быть использованы в учебных целях, при написании рефератов, работ по фольклору и литературе, а также в воспитательных целях в педагогической среде.

Annotation

The structure and volume of the master's thesis: the work consists of an introduction, three parts, a conclusion, a list of references and an appendix. The total volume of the master's thesis is 66 pages, of which 8 are appendices. The list of references is 61 units.

Keywords: BELARUSIAN FOLKLORE, MYTHOLOGY, FOLK CREATIVITY, PATRIOTISM, EDUCATION, PATRIOTIC EDUCATION, EARTH, MOTHER EARTH, IMAGE OF MOTHER EARTH, LITERATURE.

Object of the study: Belarusian folklore.

Subject of the study: reflection of the image of the Earth as Mother in Belarusian folklore and literature, as the most important concept of patriotic education.

Objective of the study: to analyze the reflection and educational significance of the image of the Earth as Mother in Belarusian folklore, including in the folklore of the Great Patriotic War and the works of Belarusian writers.

Research methods: cultural-historical, socio-cultural, contextual analysis of the literary text.

The obtained results and their novelty: the concept of the image of Mother Earth (based on the mythologem of the Earth) is considered in the context of patriotic education and the formation of national self-awareness of the individual; the role and significance of the image of Mother Earth in Belarusian folklore, including in the folklore of the Great Patriotic War, its use in the works of Belarusian writers are determined; options for patriotic education using folklore are proposed, and its significance in the process of educating a versatile personality is reflected; the significance of folklore in overcoming the cultural crisis of the country is reflected.

Reliability of the materials and results of the master's thesis: the methodological basis of the study is comprehensive, all scientific provisions used in the work are substantiated and argued, the study was conducted taking into account the peculiarities of the Belarusian literary and cultural heritage. Area of possible practical application: the results of the work can be used for educational purposes, when writing essays, works on folklore and literature, as well as for educational purposes in the pedagogical environment.